

STICHTING GENOOTSCHAP ENGELANDVAARDERS

BESCHERMHEER ZIJNE KONINKLIJKE HOOGHEID PRINS BERNHARD DER NEDERLANDEN

 SPECIAALDRUKKERIJ

”GIJ ZIJT DE SCHAKEL TUSSEN HEN, DIE THUIS BLEVEN, EN MIJ”
KONINGIN WILHELMINA

Verschijnt ieder kwartaal

oktober 1984

"DE SCHAKEL"

(Kwartaaluitgave van de Stichting Genootschap Engelandvaarders)

oktober 1984

6e jaargang, no. 23

Ere-voorzitter

H.P. Linthorst Homan Groteweg 123 8191 JV Wapenveld 05206 - 7 87 48

Voorzitter

F.Th. Dijkmeester Magnolialaan 7 7313 EV Apeldoorn 055 - 55 32 67

Secretaris

H.I. Borel Rinkes Hanedoesstraat 57 2597 XD 's-Gravenhage 070 - 24 04 47

Penningmeester

Fred M. Beukers Vredenhofweg 56 3062 ES Rotterdam 010 - 52 79 29

Sociale aangelegenheden

S.G. Timmers
Verhoeven K. Hasselaarstr. 81 4382 AH Vlissingen 01184 - 1 03 55

Evenementencommissie

J.A. Bakker Zeekant 92 G 2586 JG 's-Gravenhage 070 - 54 02 45
J. de Mos Pr.J.Lelsstraat 36 3151 SJ H.v.Holland 01747 - 21 83

Redactie

G.A. den Ouden Slangenburg 65 3328 DP Dordrecht 078 - 17 03 98

Adreswijzigingen of correcties gaarne aan:

E.H. Doerrleben Fl. Grijpstraat 5 2596 XD 's-Gravenhage 070 - 24 79 61

St. Gen. E.

Giro : 359500

Bank : 54 55 46 826

ABN-Rotterdam

Het volgende nummer verschijnt in de maand januari 1985

Gaarne de hiervoor bestemde copy inzenden vóór 1 december 1984

HUZAREN

De gastvrijheid, die ons op 21 september bij het Opleidingscentrum van de Cavalerie ten deel viel, kan niet hoog genoeg worden geprezen.

Tijdens de voortreffelijke nassi-maaltijd heb ik zijdelings iets gezegd over de doorslaggevende rol van een der onzen bij de na-oorlogse wedergeboorte van de Nederlandse cavalerie. Iedereen is het er wel over eens, dat in de moderne oorlogvoering voor de ruitery geen taak meer is weggelegd. In het begin van de eerste wereldoorlog is nog cavalerie ingezet, maar mitrailleurs en loopgraven maakten daaraan radicaal een eind.

Toch behoorden tot de Nederlandse strijdmacht, zoals die in '39 - '40 was gemobiliseerd, nog twaalf bereden escadrons huzaren. Bovendien stonden voor de staven van onze legerkorpsen en divisies dienstaarden ter beschikking. Een uitrusting, die meer verband hield met de Tiendaagse Veldtocht, dan met de militaire realiteit van vijfenveertig jaar geleden! In de na-oorlogse strijdkrachten was dan ook voor paarden definitief geen plaats meer. Toch is de cavalerie blijven voortbestaan.

Dat komt, omdat de militaire taken, die destijds waren toevertrouwd aan dragonders, kurasiers, huzaren, lansiers en hoe ze allemaal geheten mogen hebben, ook nu nog moeten worden verricht. Maar nu door mobiele, gemotoriseerde eenheden: verkennings-voertuigen, tanks en dergelijke.

Moest de cavalerie dat blijven doen? Ja, zei Engelandvaarder Beelaerts van Blokland (een van de vier, die in een gekaapt Duits watervliegtuig naar Engeland vlogen) en hij begon direct na de oorlog aan de opbouw van die nieuwe gemotoriseerde cavalerie.

Dat heeft ertoe geleid, dat cavalerie-regimenten deel blijven uitmaken van de Nederlandse strijdkrachten. Met hun mooie en waardevolle tradities. Wij hebben ons daarvan tijdens onze laatste reünie kunnen overtuigen.

Het deed ons goed die jongens van het Trompetterkorps uit volle borst te horen zingen: Wij zijn huzaren rood en blauw, Het vaderland getrouw.

F.Th. Dijkmeester

STOP – PRESS

Onze voorzitter Frans Dijkmeester was op 4 oktober j.l. de hoofdpersoon in het meer dan twee uur durende radioprogramma *N.C.R.V.-Gloabal*.

Feiten en gebeurtenissen uit zijn leven passeerden de revue, onder meer het naar Engeland gaan gedurende de oorlog omdat hij daar een "boodschap" moest doen, zijn activiteit in het verzet, zijn opleiding in Engeland en zijn "blinde" dropping op D-Day.

Deze gebeurtenissen zijn gevolgd door het uitoefenen van openbare functies ná de oorlog. Eerst werkzaam op het kabinet van de Koningin, later Burgemeester van de stad Zierikzee en de gemeenten Haarlemmermeer en Apeldoorn. Geen slotvoogd van familiebezit op Schouwen, wél restauratie fanaat van dat bezit, en van Zierikzee, en later bij de restauratie van *Paleis Het Loo* nauw betrokken. *Monumenten-Frans* zou hij genoemd mogen worden.

De gehele uitzending werd gelardeerd met nostalgische muziek uit de oorlogsjaren, Vera Lynn en Glenn Miller om er maar een paar te noemen.

Het was echt een nadere kennismaking met onze Voorzitter. Ik wilde U die niet onthouden.

FMB

Dit nummer van ons lijfblad komt wat later uit dan bedoeld. Het hulpje van de redacteur, tevens de "verzender", heeft het moeten laten afweten wegens een (gelukkig tijdelijk) horizontaal verblijf in een instelling van gezondheidszorg!

De gevolgen daarvan stelden hem in de gelegenheid gedurende de voorgeschreven siësta gemelde radiouitzending te volgen.

Sorry voor de vertraging van onze "Schakel".

ONZE EIGEN REUNIE

BERNHARD KAZERNE AMERSFOORT

Ofschoon wij menen dat de Reünie van dit jaar minder druk bezocht is dan die van verleden jaar, mogen wij toch stellen dat deze dag, zoals immer, er weer één was van joviale gezelligheid, van opnieuw aanknopen van vriendschappen, die niet altijd zijn van bij elkaar op visite gaan, maar toch in een stemming van vreugde en soms ook wel emoties.

Het deed ons goed opnieuw de bekende gezichten van elk jaar te zien verschijnen.

Tussen tien en half elf kwamen de "vroegerds" al binnen en na half elf stond er een compacte rij om zich in te schrijven. Die vroegelingen hebben nog kunnen meemaken dat security-men druk bezig waren de zaal te inspecteren en met behulp van spiegels op periscop-stokken in alle hoeken en gaten liepen te spieden naar mogelijk "nare" dingen.

Zo op het eerste gezicht is dit een wat vreemde ervaring, maar het geeft toch een voldaan gevoel te weten dat voor "onze Prins" goed wordt gezorgd, hoewel aan de andere kant men toch wordt geërgerd over het feit dat dit in ons "vrije" landje noodzakelijk schijnt te zijn om nog maar niet te spreken over een beveiligd geheel als deze kazerne.

Zoals te doen gebruikelijk stonden koffie met cake klaar voor het gebruik en we hebben menige reünie-ganger zien aanschuiven voor een second helping.

Ook de bar was al vroeg bemand en hiervan werd onmiddellijk op gepaste wijze dankbaar gebruik gemaakt.

Prins Bernhard arriveerde, zoals gebruikelijk, precies op tijd. Een trompetter van de huzaren blies bij zijn binnenkomen "geef acht" en toen gingen de handen voor onze generaal op elkaar. Het is elk jaar opnieuw weer verwonderlijk om te zien hoeveel mensen onze Prins zich herinnert en hoe gemakkelijk en joviaal hij omgaat met diegenen die hij waarschijnlijk voor het eerst spreekt.

Afgezien van de vele buitenlandse Engelandvaarders die er toch elk jaar opnieuw weer willen bijzijn, waren er deze keer verschillende uit Nieuw Zeeland, Australië en de Verenigde Staten, waaronder een uit Californië, een mooie figuur met een pracht van een snor en een figuur dat er mocht wezen. Natuurlijk zag de Prins deze deelnemer en hij merkte ook prompt op dat deze nederlandse yank geen Engelandvaardersdas om had.

Toen de Prins hoorde dat de man hier met vakantie was en nog nooit een Engelandvaarders-das had bezeten, kocht Z.K.H. prompt een das voor hem en signeerde deze nog ook op het binnenste oranje.

Deze man was wel verguld en we menen veilig te mogen stellen, dat deze stropdas wel nooit zal worden gedragen en ergens in Californië een ere-plaats zal krijgen.

Rond 13.00 uur vertrok de Prins weer en misschien was hij liever nog een poosje gebleven. Even voor 14.00 uur werd aan tafel gegaan. In een keurig gedekte O.O.-eetzaal werd ons een uitstekende rijst-maaltijd voorgeschoteld door zeer correct optredend mess-personeel. Ongeveer aan het einde van de maaltijd vroeg de Voorzitter de aandacht voor zijn gebruikelijke jaar-speech. Voorzitter verwelkomde een aantal gasten zoals daar waren: afgevaardigden van de Stichting 40-45 met in het bijzonder een dankwoord voor de scheidende alg.dir. Mr. v.d. Meerendonk en de afgevaardigde van het Samenwerkend Verzet de heer J. Teengs Gerritsen. Een tweetal medici, Dr. Hans Hers (waarover in dit nummer meer) en zijn opvolger de internist W.S. de Loos. De Voorzitter sprak de hoop uit dat de Loos een even goed contact met "onze" mensen zal kunnen krijgen als Hers heeft gehad. Een aantal afgevaardigden van B.P.R. Een aantal afgevaardigden van W.V.C. Een aantal gasten waarvan Dhr. Davids in het bijzonder werd genoemd. Onze buitenlandse gasten uit België, Luxemburg en Frankrijk. Onze zieken die niet aanwezig kunnen zijn in het bijzonder Fred Beukers werden gememoreerd.

Voorzitter gaf daarna voor quelque mots het woord aan een speciale gast uit Frankrijk, professor Nahas.

Prof Gabriel Nahas, gedurende de oorlog student in de medicijnen, speelde een belangrijke rol in de escape line "Dutch-Paris" van Jean Weidner.

Nahas was belast met de zorg voor leiding over en organisatie van de vluchtlijn over de Pyreneeën.

Steeds met gevaar voor eigen leven en veiligheid, ternauwernood aan arrestatie ontsnappende begeleidde hij vele Engelandvaarders naar de vrijheid.

Prof Nahas woont nu in Parijs waar hij als hoogleraar aan de universiteit van de Sorbonne anaesthesie doceert. Ook aan de Columbia Universiteit van New York is hij als hoogleraar verbonden.

Nahas werd voorgesteld aan Prins Bernhard en maakte van de gelegenheid gebruik de Prins zijn boek getiteld "La Filière Du Rail" te overhandigen.

Zijn toespraak aan de lunch, waarbij hij meende te moeten waarschuwen tegen onze te grote tolerantie ten aanzien van druggebruik, leidende tot verloedering van ons vaderland, tekende eens te meer de kwalijke reputatie die ons land op dit gebied geniet in de publiciteit in het buitenland.

Hij gaf ons de goede raad om onze zuur verkregen vrijheid scherp in de gaten te houden, aangezien verschillende machten en krachten bezig zijn te ondergraven wat wij in Nederland ten koste van zoveel goed en bloed hebben verworven. Hij ging hierbij in het bijzonder in op de naam en slechte faam die bijvoorbeeld een stad als Amsterdam in het buitenland met betrekking tot het drug-gebruik heeft.

Voorzitter vroeg tenslotte staande onze overleden leden te herdenken. Hun namen werden in stilte aangehoord.

Nadat de gebruikelijke groepsfoto was gemaakt werden we nog getraceerd op een optreden van het Trompetterkorps. Gezien de reacties werd een en ander zeer op prijs gesteld.

Even na 15.00 uur begonnen de eerste "kneusjes" te vertrekken (waarbij uw rapporteur) en er mag worden aangenomen dat ongeveer op tijd de dag zal zijn beëindigd.

G.d.O.

Hebt U óók zo met ontroering en bewondering zitten kijken naar de TV uitzending van de herdenking van de slag om Arnhem en hebt U toen óók bedacht dat een 12.000 jonge kerels daar voor de leeuwen werden geworpen voor onze vrijheid en hoe nu op 23 september 1984 nog steeds daar een aantal kerels met rode baretten staan die "hun" kameraden gedenken en die misschien diep in hun binnenste blij zijn deze dans te zijn ontsprongen, maar toch, maar toch met tranen in de ogen staan wanneer schoolkinderen van deze tijd, bloemetjes leggen op de graven van hen, die minder gelukkig waren dan zij.

Churchill heeft eens gezegd, kort nadat dit drama van Arnhem voorbij was: En wanneer in de verre toekomst over dit heroïsch gebeuren wordt gesproken you may proudly say I WAS THERE.

Zoals wij, zijn ook deze "rode baretten" een uitstervend geslacht, maar laat ons vooral hopen en bidden dat onze moeite en al onze doden niet voor niets is geweest.

Vrede is prachtig, het hoogst begeerde goed op aarde. Maar vrede in rotzooi hebben wij nooit gewild.

G.d.O.

40 JAAR GELEDEN

Met de indrukwekkende plechtigheden rond de herdenking van de geallieerde invasie in Normandië, juni 1984, werd een begin gemaakt aan een reeks van herdenkingen, die uiteindelijk zullen culmineren op 5 mei 1985, wanneer wij stil zullen staan bij de herinneringen aan 5 mei 1945, 40 jaar geleden, de dag van onze totale bevrijding van het nazi-juk. Het nationaal socialistische monster eindelijk geveld.

Gedurende die elf maanden in 1944 - 1945 volgde de ene bloedige veldslag op de andere. Vele steden in Normandië, Noord Frankrijk, België en zuidelijk Nederland zagen het oorlogsgeweld over zich heen komen. Dood en verwoesting waren de tol die voor de vrijheid betaald moest worden.

September 1944 was een cruciale maand. Maastricht, Roermond, Venlo, Eindhoven, Nijmegen en last but not least Arnhem zijn namen die met het overvloedige bloed van onze geallieerde bevrijders in de geschiedenisboeken opgetekend staan.

Op velerlei wijze zijn in de afgelopen maand de gebeurtenissen van 40 jaar geleden herdacht. Britse, Canadese, Amerikaanse, Poolse, Belgische en Franse Oorlogsveteranen, vergezeld van hun Nederlandse wapenbroeders, verzamelden zich op de landingsterreinen en oorlogsbegraafplaatsen om hun gevallen kameraden te herdenken.

De Waalbrug bij Nijmegen, de Rijnbrug bij Arnhem waar de toenmalige Colonel John D. Frost 3 dagen stand hield met zijn bataillon paratroopers (naar hem werd de nieuwe brug later vernoemd), de Ginkelse Heide, Renkum, Oosterbeek, Hartenstein en tenslotte Arnhem, waar vele duizenden geallieerden luchtlandingstroepen, na fel verzet tegen de niet verwachte Duitse overmacht strijdend ten onder gingen in de tragische finale van de helaas mislukte operatie "Market Garden".

Op al deze plaatsen, in het bijzijn van veel van de toenmalige strijders van hoog tot laag, werden herdenkingen gehouden.

Een zeer indrukwekkende plechtigheid op de oorlogsbegraafplaats te Oosterbeek, in het bijzijn van H.M. Koningin Beatrix, Z.K.H. Prins Claus, Z.K.H. Prins Charles, Prins van Wales en erebevelhebber van een Britse luchtdingseenheid alsmede van de Generaals Urquhart en Frost die destijds de hoofdrollen vervulden, besloot deze september herdenkingen. Meer dan 30.000 aanwezigen zagen en luisterden diezelfde avond voor het oorlogs museum "Hartenstein" te Oosterbeek naar het optreden van "the sweetheart of the forces" dame Vera Lynn.

Ongetwijfeld zal er heel wat afgesnotterd zijn op die avond.

Z.K.H. Prins Bernhard ontving in die dagen onder andere Generaal Frost, die ook onze gast was bij onze april reünie in Engeland, en met hem vele andere oorlogsveteranen.

De voorzitter van de eerste kamer was gastheer van een grote groep oorlogsveteranen uit de Verenigde Staten. Deze werden tegelijkertijd in de gelegenheid gesteld het Gouden Koets ceremonieel op Prinsjesdag bij te wonen. Prinsjesdag, voor het eerst sinds lange jaren weer in volle glorie vanaf het "Oude Hof" het Paleis Noordeinde; voor het eerst ook sinds vele jaren volledig weergegeven en van goed geïnformeerd commentaar voorzien op de televisie, inclusief de militaire omlijsting die jarenlang den volke onthouden werd!

Zo was de maand september 1984 een maand waarin veel gebeurde, dat het vele negatieve van de achter ons liggende periode gelukkig wat deed verbleken, dat ons nationale bewustzijn weer een beetje heeft opgevijzeld.

Maar ook was september 1984 duidelijk de maand waarin Nederland de gelegenheid te baat heeft genomen om zijn geallieerden uit Wereldoorlog II hartgrondig te danken voor hun grote offers die leidden tot onze bevrijding.

FMB

OUDE NUMMERS VAN DE "SCHAKEL"

Bij het ordenen van onze archieven viel het ons op dat een aantal nummers van de "Schakel" aan onze collectie ontbreekt.

Wie van onze lezers nog de beschikking heeft over de desbetreffende nummers, en die voor ons archief zou willen afstaan, - al was het maar om er een fotocopy van te maken, - verzoeken wij zulks aan ondergetekende te melden, schriftelijk of telefonisch, opdat een afspraak gemaakt kan worden inzake het opzenden.

Het betreft de volgende nummers:

Nr. 1 februari 1979	Nr. 5 maart 1980
Nr. 2 mei 1979	Nr. 11 oktober 1981
Nr. 3 september 1979	Nr. 16 december 1982
Nr. 4 december 1979	Nr. 17 april 1983
	Nr. 20 december 1983

Gaarne uw reacties op korte termijn (telefonisch ná 30 oktober)

Fred M. Beukers
Vredeshofweg 56
3062 ES Rotterdam
010 - 52 79 29

Eerder vermeldden wij het overlijden van Hans Mol (de "kleine", in tegenstelling tot zijn neef in Vanatu, New Hebrides).

Thans zoekt zijn weduwe, Mevr. J. Moll-Steller, Visé Steenweg 3, 3771 Riemst België gaarne contact met Engelandvaarders die haar man gekend hebben gedurende zijn Engelandvaart en daarna.

ORANJEHAVEN

Zeer velen van onze lezers hebben aangename uren doorgebracht in het door H.M. Koningin Wilhelmina aan de Engelandvaarders geschonken clubgebouw aan Bayswater Road in London. De deelnemers aan de "Engelandvaart" in april j.l. hebben tijdens een busstop voor het huidige gebouw, -waarop een fraaie plaquette prijkt- vele foto's gemaakt van deze historische plek (zie ons vorige nummer).

De historische foto in 1944 gemaakt op de trappen van "Oranjevaven" ter gelegenheid van een bezoek van Koningin Wilhelmina en haar dochter Prinses Juliana, reproduceerden wij eveneens in ons april nummer.

De identificatie van de op die foto voorkomende personen is niet eenvoudig. Van een aantal hunner hebben we in Londen met hulp van een paar ex-gastvrouwen de namen kunnen opsporen. Hieronder plaatsen wij een schema van de bewuste foto, waarbij de hoofden genummerd zijn.

Van de volgende nummers zouden wij graag aan de weet komen *who is who?*

De nrs. 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 13 - 14 - 16 - 19 - 25 - 27 - 32 - 34 - 37 - 40 - 41 - 43 - 44.
Wanneer we de lijst compleet hebben zullen wij hem publiceren.

Mevrouw T. Goslinga-Hak, weduwe van een omgekomen gedropte geheim agent, was bij de opening van Oranjestad een van de door H.M. de Koningin, voor dat doel aangezochte gastvrouwen.

Zij zond ons een viertal toen in Oranjestad gemaakte kiekjes.

Mevrouw Goslinga-Hak, die een ereplaats inneemt in het adressenbestand van onze Stichting, heette in die tijd Tiny de Wilde, zo kende iedereen haar.

We zouden graag te weten zien te komen, wie degenen zijn die op de foto's voorkomen.

foto 1

foto 2

foto 3

foto 4

Van foto 1 weten we v.l.n.r.

Babs Mooy - Tiny de Wilde - ? - Edith Kranendonk - Treesje Hymans - Emmy de Wit.

Gaarne opgave van ontbrekende namen van deze foto's en van de 1944 foto aan:

Fred M. Beukers
Vredenhofweg 56
3062 ES Rotterdam

Het was wat grauw en somber weer toen ik onlangs op de 'Meir' in Antwerpen rondkierde. Ik val daar wel eens bij 'de Slegte' binnen om daar tussen de tweede handse en veelal oudere boeken rond te neuzen. Behalve met betrekking tot de geschiedenis van de bouw van houten schepen uit vroegere eeuwen, ben ik vooral geïnteresseerd in die zo knappe timmerlui van weleer die zo'n gecompliceerde scheepsromp in elkaar wisten te zetten.

Maar in genoemde boekwinkel is er ook een hoekje met oude oorlogsboeken, waar ik wellicht nog eens een tweede exemplaar van "de Schakel" - de verhalen van diverse Engelandvaarders - van Frank Visser, hoop te vinden.

Daar trof ik een franstalig boekje 'La Belgique 1940 - 1945 sous l'occupation' door Jo Gérard, en al doorbladerend las ik ineens het verhaal van de Belgische vlieger bij de RAF, Jean de Selys Longchamps.

En toen kwamen de beelden weer duidelijk uit mijn herinnering naar voren.

Het was toen ook wat grauw en somber weer, in die winter van 1942/43; het was om precies te zijn 20 januari 1943.

De stemming was in Brussel niet zo best toen, de oorlog schoot maar niet op en de bevrijding steeds maar niet in zicht, en in januari 1943 kon men zeggen "Tout le monde avait le cafard", iedereen had er grandioos de pest in.

Maar op die bewuste dag gebeurde het. Ik was aan de Porte Louise ergens, toen ik vliegtuiggeronk hoorde, daarna een enorm geratel en gekletter, en vervolgens de vele geruchten van diverse zegslieden en toen het relaas van een van mijn vrienden die toevallig ter plekke op het achterbalkon van de Brusselse tram stond.

Wat was er gebeurd: Die ochtend steeg Jean Selys Longchamps met zijn begeleider - ieder in zijn Hawker Typhoon - op van Manston in Engeland, teneinde in België enige 'ops' uit te voeren. Na wat doelen te hebben vernietigd, gaf Jean zijn begeleider opdracht naar Engeland terug te keren. Hijzelf vervolgde zijn vlucht naar Brussel, gooide een Belgische vlag uit boven het Koninklijk Paleis, nadat hij een zelfde vlag boven het huis van zijn nicht omlaag had laten dwarrelen. Hij vloog vervolgens keurig via de Boulevard St. Michel richting Bois de la Cambre, dook op geringe hoogte de Avenue Emile De Mot in om tenslotte van 600 tot 300 yard zijn boordcanons op het Gestapo-hoofdkwartier - op het snijpunt van de Av. De Mot en de Av. Louise - leeg te schieten.

Terug in Manston meldde hij aan zijn commandant "je les ai eu en plein", (ik heb ze volledig te pakken gehad). Het gebouw lag nl. in de prak.

En vanaf dat moment kreeg iedereen weer moed, ondanks het hysterisch geschiet in het rond van de Duitse wehrmacht, Gestapo enz. en ondanks de represailles.

Kapitein-vlieger, Jean de Selys Longchamps vond de dood in Manston zelf, in de nacht op 15-16 augustus 1943. Kolonel-vlieger G. Rens - Vice-President van de UNEG (Belgische Engelandvaarders)- beschreef hem in een interview ondermeer als "Un des ceux qu'on n'oublie jamais".

Naar aanleiding van de publicaties deze zomer in Elsevier's Magazine, over het Engelandspiel, ontvingen wij van Mevr. Terwindt de volgende bijdrage:

Dank aan de heer Jacobs voor zijn gang naar Mauthausen en zijn schrijven hierover in Schakel juli 1948.

Het heeft grote indruk op mij gemaakt, dat indertijd Piet Dourlein R.M.W.O. de moed had naar Mauthausen te reizen om een "riddergroet" te brengen aan zijn omgekomen kameraden.

Als enige agent uit het Engelandspiel die Mauthausen overleefde (er waren er meerderen, die er zijdelings mee betrokken waren geweest zoals Hetty de Stoppelaar, medewerkster van C.C. Dutilh) was ik van plan dit jaar mij aan te sluiten bij de delegatie. Om gezondheidsredenen moest ik het een jaar uitstellen. Het doet goed een Engelandvaarder in de Schakel te ontmoeten, die toont begrip te hebben, aan te voelen, wat daar plaats gevonden heeft. Een begrip dat ik maar zelden tegen kwam.

Het tot stand komen van een Stichting Samenwerkend Verzet (jammer dat het niet eerder plaats vond) heeft al blijk gegeven van één krachtige stem te bezitten. In plaats van (typisch Nederlandse) versnipperde groepen en groepjes, die gauw vervlakken tot naijver en roddelpraat, kan één groep geheel veel positiever te werk gaan volgens de ideeën die ons eertijds bezielde.

Een kleine geschiedkundige correctie: H.J. Jordaan overleefde de "gebeurtenissen" in september maar bezweek helaas 4 mei, één dag voor de bevrijding.

P.S. Misschien mag ik duidelijkheid brengen in de diverse verwarrende verhalen, vermeldingen op papiertjes en in boeken: Mijn opdracht: een nieuwe pilotenlijn van de grond af aan op te bouwen ontving ik van Airey Neave, verbonden aan MI9, die mij van een Britse naam en adres en papieren voorzag. Zo ook de valse identiteitspapieren voor later in Nederland. Verder ben ik de weg gevolgd van alle S.O.E. Dutch Section agenten (onder Blizzard). Uiteraard werd ik ver gehouden van alle Nederlanders in de diverse centra, waarvan de bevolking wisselde van Free French tot internationale "officers" met eveneens Britse namen. Mijn tegenspelers: de Duitsers hebben tijdens de oorlog nooit geweten dat ik voor een andere organisatie werkte dan de S.O.E. agenten dat wil zeggen, ze begrepen dat ik ook daar niet toe hoorde en konden geen verband leggen. Ik bezat geen "papiertjes met contactadressen in mijn zakken" zoals wordt beweerd, noch ouwels van dien aard. Mijn contactadres, bekend bij Airey Neave, heeft tot op heden niet geweten dat ik haar zou bezoeken. Mijn "vluchtadres" is ook onbekend gebleven. Ook zij, als ze nog in leven zijn, weten van mijn bestaan niet af. Niets om trots op te zijn: mijn jeugdervaringen, nuchterheid, "good luck" en de wetenschap dat ik, als cadet-officer in civiel achter de linies neerkomend, vogelvrij was volgens internationaal oorlogsrecht, dus de kogel wachtte, gaf mij een gevoel van geestelijk overwicht.

Daarbij had ik in de bezettingsjaren vóór mijn vertrek begrepen dat de Duitsers de Nederlandse mentaliteit niet doorzagen, al was Schreieder scherp in ondervragingen (bleek naderhand ook dat hij beroepsrechercheur was).

Dick Kragt (zijn broer is Engelandvaarder) die 4 maanden na mij voor MI9 blind gedropped werd in Vaasen bij Apeldoorn en met d'Aulnis gewerkt heeft tot het einde, schreef mij gisteren vanuit zijn woonplaats in Noorwegen; dat hij de Elsevier artikelen opgestuurd kreeg door een vriendje en noemt het: sensatie en proberen er een boterham aan te verdienen.

B.W.M.A. Terwindt
Leidse Straatweg 15, flat 425
2594 BA Den Haag

Dezelfde publicaties waren voor Floris E.M. van der Putt aanleiding de redactie van Elsevier's het volgende commentaar daarop toe te zenden.

Deze kritiek was ons uit het hart gegrepen en wij willen onze lezers die niet onthouden.

Als oud Agent BBO lees ik met stijgende verbijstering uw lopende artikelreeks over het Engelandspiel. Ik ben begin 1945 in bezet gebied gearachuteerd bij Alphen a/d Rijn voor de Londense Inlichtingendienst onder de codenaam "Splash".

Uiteraard heb ik steeds met belangstelling gevolgd wat over dit beschamend hoofdstuk uit onze vaderlandse geschiedenis werd gepubliceerd in binnen- en buitenland. Ik houd het nog steeds bij de vernietigende beoordeling van Dr. Lou de Jong in diens historisch werk over het Koninkrijk in oorlogstijd. Ik sta niet altijd achter zijn werkwijze, noch ben ik steeds accoord met zijn conclusies. Maar in het geval van het noodlottig Engelandspiel kan ik hem slechts bijvallen en wijt ik het schandelijk falen aan grove fouten van beleid, zowel aan engelse als nederlandse kant. Onkundigheid en slechte leiding hebben deze operatie doen mislukken.

Uw sensationele artikelen echter, veronderstellen kriminele besluitvoering van de opperste legerleiding en uiteindelijk het Staatshoofd, H.M. Koningin Wilhelmina, Prins Bernhard, Generaal van Oorschoot, Majoor Somer, Majoor Fock et j'en passe, die dit spelletje gespeeld zouden hebben over de lijken van duizenden vaderlanders. Uw stelling is in dergelijke mate demoraliserend, dat ik slechts kan veronderstellen dat het de bedoeling is, het laatste greintje patriotisme in Nederland te ondergraven en het gehele stelsel een morele afgang te bezorgen.... Als het cynisch verhaal van Mariëtte Daniëls waar was, zou een logisch antwoord zijn, dat alle Willemsorden, oorlogskruisen, medailles, certificaten en oorkonden, inclusief de recente verzetsherdenkingskruisen op een grote nationale hoop bijeen geveegd werden. Prins Bernhard zou dan aan alle dragers en hun nabestaanden een gebroken gewertje kunnen uitreiken.

Wij weten uit de dagboeken van Somer, hoezeer hij een zwakke persoonlijkheid was, gepijnigd door liefdesproblemen. Hoe anderen zoals de deserterende de Geer in hoge functies het lieten afweten. Wisselende personen, wisselend beleid, onbekendheid met de realiteit van oorlog en spionage, hebben naar alle waarschijnlijkheid gecumuleerd tot de dramatische mislukking van onze Inlichtingen Dienst, waar niet alleen 54 Agenten ten offer vielen, doch verder honderden in het verzet, dat kon worden opgerold en gebroken. Deze zwarte pagina in Hollands historie leent zich slechts voor sensationele berichtgeving en ik acht dan ook uw reeks artikelen uiterst verdacht, vooral nog omdat geen enkel positief effect kan worden aangeduid ter verdediging van uw ziekmakende conclusie.

en P.S. terzijde voor uw journaliste :

Is Mariëtte Daniëls niet de journaliste die kortgeleden dat onbehoorlijk interview in Privé met Prins Bernhard schreef, waarin de Prins zei dat hij zijn koffers had willen pakken en vertrekken met medeneming van de kinderen, waaronder de Kroonprinses?

Als ik me niet vergis, is mej. Daniëls uit een "goed milieu", zoals dat heet. Waar zijn in 1984 de grenzen en hoever moeten we de normen nog verleggen? Stuur u haar maar eens voor een gesprek bij mij, ik denk dat we het snel eens zouden zijn!

Copie van deze brief gaat gelijktijdig naar Z.K.H. Prins Bernhard, Dr. Lou de Jong, Stichting 1940-1945, Stichting Engelandvaarders en aan de GDN in afwikkeling.

Wilt u dit opnemen, dan wil ik gaarne dat u vermeldt:

"Naam en adres zijn bij de redactie bekend. Deze Agent wil liever niet in discussie treden"

En u zoudt dan gewoon kunnen tekenen met de codenaam "Splash".

U dankende voor uw aandacht, teken ik inmiddels hoogachtend,

ENGELANDVAARDERS IN AUSTRALIE

Mijn vrouw en ik waren onlangs voor twee maanden in Australië op familiebezoek en hadden het grote genoegen een aantal mede Engelandvaarders te ontmoeten en van hun grote gastvrijheid te genieten.

In Sydney, met zijn prachtige natuurlijke haven, werden we door Cees van Brink uitgenodigd voor de "Anzac day" (25 april) oorlogsveteranen lunch, in de Mandarin Club, nadat het Nederlandse contingent had deelgenomen aan de jaarlijkse parade.

Bij een later diner bij Cees, ontmoetten we ook Hans Fannoy en zijn echtgenote. In Brisbane, bezochten wij Tip Visser en zijn echtgenote Hans, die ons meteen te logeren vroegen en het gevoel gaven dat wij oude vrienden waren. Op de jaarlijkse reünie, in 1982 te Soesterberg, maakten Cees, Tip en Hans deel uit van het "Australische contingent", tesamen met hun echtgenotes. Wij maakten een reis van drie weken, met een gehuurde grote camper, van ca. 4700 km. naar de Barrier Reef in het Noorden van Queensland, hetgeen ik tenzeerste kan aanbevelen.

Dit is overigens maar een fractie van wat er te zien is, in dit prachtige, immense, continent.

A.E.M. (Boyd) Thomann

VOORLOPIGE AANMELDING

1. Ondergetekende tel. -
adres lid/don. van
postcode te
geeft zich hierbij voorlopig op als deelnemer aan het Intern. Verzetscongres 1985.
2. Hij/zij wordt vergezeld door tel. -
adres lid/don. van
postcode te

- a. Deelgenomen wordt op 6 en 7 en 8 juni 1985 à maximaal f 135,-- p.p.
 b. 6 en 7 juni 1985 à maximaal f 100,-- p.p.
 c. 7 en 8 juni 1985 à maximaal f 115,-- p.p.

Voor een hotelkamer hoeft NIET te worden gezorgd.

Reservering wordt verzocht in het RIJNHOTEL voor

- x1 een 1-pers.kamer à f 90,-- p.n. incl. ontbijt
 x2 een 2-pers.kamer à f 100,-- p.n. incl. ontbijt

Reservering wordt verzocht in het HILTONHOTEL voor

- y1 een 1-pers.kamer à f 105,-- p.n. incl. ontbijt
 y2 een 2-pers.kamer à f 135,-- p.n. incl. ontbijt

Datum

Handtekening

LET WEL! DEZE AANMELDING IS VRIJBLIJVEND EN VERPLICHT TOT NIETS.

Aankruizen wat van toepassing is. Beslist duidelijk en volledig invullen.

Inzenden vóór 15 november 1984 aan: St. Intern. Verzetscongres 1985,
Burg. Crezéestr. 14, 2981 AD RIDDERKERK.

Van ons aller vriend, Hans Hers, ontvingen wij gedateerd 2 augustus 1984, de volgende mededeling:

Hierbij heb ik het genoegen U te berichten dat met ingang van 1 juli 1984 aan mij is toegevoegd als assistent, collega Wolter de Loos, internist, om mij terzijde te staan in de medische zorg voor diegenen behoord hebbende tot het Oud-Verzet tijdens de 2e Wereldoorlog, oud-Engelandvaarders, oud-gedeporteerden en -geïnterneerden, alsmede die leden van H.M. krijgsmacht ter land, ter zee en in de lucht die tijdens de 2e Wereldoorlog actieve frontdienst hebben gedaan.

In het komende jaar zal collega de Loos geleidelijk mijn activiteiten in deze overnemen, met ingang van 1 juli 1985, welke zich zullen uitstrekken over de poliklinische alsmede klinische medische zorg van bovengenoemde groeperingen.

Daarnaast zal hij zich verdiepen in de Wettelijke bepalingen de Wet Buitengewoon Pensioen 1940-1945 betreffende, de Wet Vervolgingslachtoffers 1940-1945, de Wet Verbetering Rechtspositie Verzets-militairen alsmede de Stichting 1940-1945.

Uit hoofde daarvan zal hij persoonlijk contact met U en Uw respectievelijke afdelingen opnemen om ter zijner tijd ter Uwent "acte de présence" te geven in de hoop en verwachting dat U hem de noodzakelijke hulp niet zult willen onthouden om de complexiteit van de medische zorg goed te doen verlopen.

Collega Wolter de Loos, 38 jaar, stamt uit een artsenfamilie (vader was bedrijfsarts van Shell te Rotterdam), zowel de vader alsmede een oom (Mr. in de Rechten) als hijzelf studeerden te Leiden. Tijdens zijn studententijd was hij 3 jaar race-roeier bij Njord. Zijn interne opleiding geschiedde te Rotterdam onder Prof. J.C. Birkenhäger. Hij hoopt op korte termijn te promoveren op een experimenteel onderwerp bij Prof. de Wied te Utrecht.

Collega de Loos is als internist zeer gemotiveerd en heeft ter voorbereiding voor zijn werkzaamheden de Concentratiekampen Auschwitz, Mauthausen en Natzweiler in persoon en alleen bezocht.

Zijn oom, de jurist, verbleef langdurig in het concentratiekamp Natzweiler en Buchenwald.

Als internist heeft hij uitstekende referenties van elders.

Ik heb dan ook alle vertrouwen dat hij zijn, zelf geambieerde, werkzaamheden binnen bovengenoemd gebied met overgave zal uitoefenen.

Ik verzoek U dan ook hem alle steun te verlenen die binnen Uw mogelijkheden liggen om de communicatie volledig recht te doen. Collega de Loos is werkzaam op het Academisch Ziekenhuis te Leiden, afd. Inwendige Geneeskunde, telefonisch onder nummer 071-269111 A.Z.L. of doorkiesnummer 071-262644 of 262642.

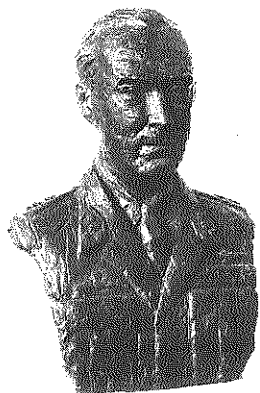
Wat onze vriend Hans Hers allemaal gedaan heeft voor Engelandvaarders, die zowel fysiek als soms ook psychisch kleine maar veelal grote moeilijkheden ondervonden, zijn benadering en begeleiding met begrip voor de situaties, onttrekt zich aan bijna ieders waarneming en is van onschatbare waarde geweest voor allen die met hem te maken hebben gehad.

Geen enkele uitdrukking die dank, waardering en erkentelijkheid in welke superlatieve vorm doet klinken, is voldoende om onze gevoelens te tonen.

Wij zijn allen verheugd dat hij zich van een adequate opvolging heeft weten te verzekeren.

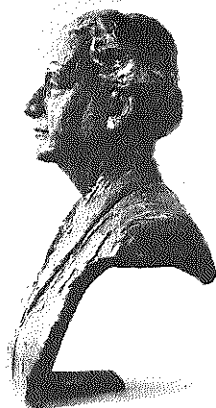
Wij ontvingen van de Stichting "Verjaardag Prins Bernhard" verzoek tot publicatie van het volgende.

Foto I

1944 - 1945

Foto II

1940 - 1945

Foto III

1940 - 1945

Deze bronzen beelden (beeldh. Pieter de Monchy) werden op 8 mei '84 door de Stichting "Verjaardag Prins Bernhard" ten geschenke gegeven aan het Oorlog- en Verzetsmuseum te Overloon. Voor de afbeelding op briefkaartformaat is veel belangstelling.

Zolang de voorraad strekt zijn zij verkrijgbaar in pakjes I, II, III ieder van 5 stuks à fl. 5,- per pakje (incl. porto).

Het is *niet mogelijk* van iedere afbeelding *méer dan één pakje van 5 stuks te bestellen*.

Men kan op gironr. 1661 van de Penningmeester van de Stichting "Verjaardag Prins Bernhard" te Heemstede storten: fl. 5,- of fl. 10,- of fl. 15,-.

Duidelijk het/de verlangde nr(s) op het giroformulier aangeven!

De netto opbrengst is bestemd voor bovengenoemde Stichting.

Bestuur:

W.A.H.C. Boellaard

J. Ket

W.J.C. Tensen

Jhr. D.J.H.N. den Beer Poortugael

Mr. P. Iedema

H.J. Roubos, M.W.O.

L. Scheepstra, M.W.O.

Voorzitter, De Bilt

Secretaris, Den Dolder

Penningmeester, Heemstede

Driebergen

Blaricum

Werkendam

Amersfoort

Secretariaat:

Dolderseweg 63

3734 BB Den Dolder

Tel. 030 - 786281

GELEZEN IN

M16 British Secret Intelligence Service Operation 1909 - 1945, auteur Nigel West. Uitgeverij Weidenfeld and Nicholson (UK) £ 9.95 net.

Als gevolg van het eind zeventiger jaren grotendeels openbaar worden van een aantal Britse archieven geeft West een zeer gedetailleerd overzicht van het uiterst gecompliceerde gebeuren bij allerlei vormen van Britse Geheime Diensten, echter zó gecondenseerd in ca. 250 pagina's, dat namen, schuilnamen en identificatiecodes als een waterval het daardoor toch wel moeilijk leesbare boek uit komen stromen.

Aan het "Venlo-incident" en naderhand de "Dutch-section" wordt relatief veel aandacht besteed.

Het "Engelandspiel" blijkt ook deze historieschrijver zeer te hebben geschokt.

Veel aandacht wordt besteed aan een soortgelijke operatie van de Abwehr ten detrimente van de in Frankrijk opererende Pools-Franse inlichtingengroep "Interalliéé".

Over de oorzaak van het Engelandspiel schrijft de auteur op pagina 180 (quote) *after a week of skilful interrogation, Lauwers agreed, on 12 March 1941, to keep a radio schedule and transmit three coded messages to England. In each he omitted the prearranged security checks and even managed to insert the English word "caught" into one of the preambles. To Lauwers's consternation the receiving operator ignored the warnings and acknowledged his signal. He concluded, incorrectly, that his capture has been noted and that the British had their own reasons for wanting to maintain the contact.* (unquote)

En nu kunnen we dus ene Mariette Daniëls, in opeenvolgende Elseviers Magazines, maar door laten filosoferen over alle varianten van dom tot perfide.

Enfin, voor in deze materie geïnteresseerden een lezenswaardig overzicht (dat boek dan!) over het veelvuldige geharrewar op alle niveaus binnen de Britse geheime diensten.

De Nederlandse diensten in Londen bliezen ook in *dit* opzicht hun partijtje aardig mee.

Van de *Stichting Internationaal Verzetscongres*, waar in het bestuur, onder voorzitterschap van oud-Secretaris Generaal van Defensie, de heer Peynenburg, ons bestuurslid Doerleben zitting heeft ontvingen wij te elfder ure volgende mededeling, ter publicatie in de "Schakel".

Er wordt al heel lang gewerkt aan de voorbereidingen van de veertigste herdenking van de Bevrijding op 5 mei 1945. Zoals bekend worden de feesten op grootse wijze geopend op 5 mei 1985 in Rotterdam en de hele maand mei door vinden allerlei evenementen plaats. Evenals in 1980 worden die afgesloten door het Internationaal Verzetscongres 1985, nu in Rotterdam op 6, 7 en 8 juni 1985.

In grote lijnen staat het programma voor ons verzetscongres vast, alhoewel er nog ruimte genoeg is voor wijzigingen. Vooral is gelet op een niet te grote -en daardoor vermoeiende- opeenhoping van programmapunten.

Donderdag 6 juni kan men zich laten inschrijven vanaf 13.00 uur op het centrale adres, het HILTON-hotel aan het Weena. Hier wordt ook een deel van de gasten ondergebracht, evenals in het op loopafstand gelegen Rijn-hotel. Om 16.30 uur vindt de kranslegging plaats op het Stadhuisplein, ca. 150 m van het Hilton-hotel. Na een geplande ontvangst door het Gemeentebestuur gaat het per bus naar de van Ghentkazerne, waar de Mariniers ons rond een uitgelezen maaltijd de nodige ontspanning bereiden. Per bus weer terug naar de hotels.

Vrijdag 7 juni is de grote dag. Om over-vermoeiing te voorkomen wordt ieder vrij gelaten de ochtend naar eigen goeddunken te besteden. De hotels zijn gelegen bij de Lijnbaan, hartje stad dus, waar men kan winkelen of op een terrasje zitten luieren. Ook de lunch wordt vrijgelaten. Als men maar zorgt op tijd (dat is ongeveer 14.00 uur) zijn plaats te hebben ingenomen in De Doelen, ook al weer gelegen bij de Lijnbaan!

Intussen hebben honderden jongeren, uit werkelijk het hele land, zich verzameld in de Laurenskerk. Nadat zij eerst op school, in clubs e.d. al zijn ingelicht over wat oorlog en bezetting in de Tweede Wereldoorlog hebben betekend, is in de bus op weg naar Rotterdam aandacht besteed aan de inhoud van deze dag. De Commissie Jeugdvoorlichting van de Stichting Samenwerkend Verzet 1940-1945 doet hiermee voortreffelijk werk.

Na een inleiding in het schip van de kerk worden de jongeren onder deskundige leiding rondgeleid door de werkelijk unieke tentoonstelling, die in de Laurenskerk al vanaf begin mei 1985 te bezichtigen is. Men krijgt daar namelijk een volledig overzicht van wat het Nederlandse, maar ook het Duitse verzet wel inhield, alsmede wat die oorlogstijd voor en in Nederlands Indië betekende. Dit alles aangevuld met wat in Rotterdam en wat door de kerken aan steun is verleend aan het ondergrondse verzet. Een zo uitgebreide verzetstentoonstelling is er nog niet geweest en zal er waarschijnlijk ook niet meer komen. En de Laurenskerk vormt daar een ideaal decor voor. Bezoek hartelijk aanbevolen!

Na afloop begeven ook al deze jongeren zich naar De Doelen. Samen met leden van de Koninklijke Familie, vertegenwoordigers van de regering en het parlement en vele andere gasten uit binnen- en buitenland hopen we daar te genieten van een grootse manifestatie. Korter dan in 1980 in Eindhoven -dat was echt te lang- maar op dezelfde leest geschoeid. Het is nog te vroeg om het programma uit de doeken te doen, maar van diverse kanten zijn de toezeggingen tot medewerking al binnen. En dat belooft heel wat!

Na deze glorieuze middag wandelen we naar ons hotel (of aan de overkant gelegen of even verderop in de straat) om later deel te nemen aan het grote feestdiner in het Hilton-hotel. De jongeren keren per bus weer terug naar huis.

Zaterdag 8 juni vindt een oecumenische Herdenkingsdienst plaats in de Laurenskerk. Voorangangers uit rooms-katholieke, protestantse en joodse gemeente houden daar een korte toespraak, omlijst door passende muziek.

Na een vluchtige blik op de al eerder omschreven tentoonstelling worden we met bussen naar de Spido gebracht, waar een boottocht door de havens begint. Deze wordt onderbroken door een interessant programma ergens aan de wal. Aan boord wordt de lunch geserveerd.

Als we om ongeveer drie uur 's middags voet aan wal zetten is het Internationaal Verzetscongres 1985 ten einde. Naar de organisatoren hopen, keert ieder dan voldaan huiswaarts, voldaan over het geboden programma en de verzorging, blij weer met zoveel oude vrienden te hebben bijgepraat. En toch niet al te vermoeid.

Waar het organisatiecomité op dit moment het meest mee inzit is de onbekendheid met de te verwachten belangstelling van de congressisten. "Over hoeveel mensen praten we eigenlijk?" Vandaar dit uitgebreide overzicht van het voorlopige programma.

De kosten? Voor alle drie dagen gaat het organisatiecomité uit van maximaal fl. 135,- per persoon. Voor degenen, die drie dagen te lang vinden is voor donderdag en vrijdag maximaal begroot fl. 100,-, voor vrijdag en zaterdag maximaal fl. 115,-.

Met de hotels zijn speciale prijzen overeengekomen.

In het Rijnhotel kost een éénpersoonskamer fl. 90,- en een tweepersoonskamer fl. 100,-. In het Hilton-hotel kost een éénpersoonskamer fl. 105,- en een tweepersoonskamer fl. 135,-. Alles komt per kamer per nacht, inclusief ontbijt. Hier gaat het dus om de nachten van donderdag 6 op vrijdag 7 en van vrijdag 7 op zaterdag 8 juni 1985. Het organisatiecomité moet zich wel het recht voorbehouden bij eventuele over-intekening in een hotel de deelnemers voor het andere hotel te boeken.

Als U belangstelling heeft om deel te nemen aan dit congres meldt U dat dan via het in dit nummer opgenomen "voorlopig aanmeldingsformulier". Let wel: het verplicht U tot niets! Het organisatiecomité krijgt alleen wat houvast omtrent het aantal deelnemers en hotelovernachtingen. Het is U daarvoor zeer erkentelijk. Bent U lid van meer verenigingen dan meldt U zich uiteraard maar éénmaal.

Deze voorlopige aanmeldingen worden uiterlijk 15 november 1985 verwacht bij:

St. Intern. Verzetscongres 1985
Burg. Crezéestraat 14
2981 AD Ridderkerk
Tel. 01804 - 30518

In ons aprilnummer van dit jaar deden wij een bescheiden poging om enkele markante stukjes, advertenties en cartoons, over te nemen van het in Londen, gedurende de oorlog verschijnende "VRIJ NEDERLAND"

Voor zover wij ruimte hebben zetten wij deze activiteit voort.

Ditmaal aandacht voor de rubriek "vrijheden en blijheden" opgetekend in en om het Netherlands House.

★ In The Netherlands House (9)

"DE BEDOELING is, dat ik later in Nederland alle bierbrouwerijen onder me krijg."

"Men neemt aan, dat Blokzijk dan al zelfmoord gepleegd zal hebben."

"Daar heb je haar ook weer." "Ssstt!" "Ah, dag mevrouw, ja natuurlijk, komt U er even bijzitten."

"Goedenavond, Excellentie. Komt U ook op de lezing?" "Lezing? Nee."

"En mijn nicht had een hondje, Fido. Ik vraag me af, of die nog leeft."

"En nou wilden we even een vergadering houden, om uit te maken, wie er later lid mag worden, maar nou kunnen we niet eens worden, wie op die eerste vergadering mogen komen en daarom hadden we gedacht die in het geheim ergens anders te houden."

"Ssstt, denk er om, iedereen luistert." "Kan me niet schelen, iedereen mag weten, dat hij een oplichter is." "Ssst nou."

"Ik heb nooit geweten, dat ze zulke dikke beenen had." "Dat lijkt maar zoo door het haardvuur."

"Ik heb geen idee. Wat mijn vaderland van mij vraagt zal ik doen, maar het moet op een jaarcontract zijn."

"Als de wapenstilstand gesloten is, ga ik naar bed en ik sta niet eer op, vóór de vrede geteekend is." "Dan mag je je daarna wel haasten met aankleeden, anders loop je in den volgenden oorlog nog in je ondergoed."

"Democratie is prachtig, maar we moeten het buiten het bereik van het gewone volk houden."

"Als de Russen zoo doorgaan kunnen ze nog net den laatsten luchtaanval op Berlijn meemaken."

"En ze zijn niet eens getrouwd."

"Pardon, is deze stoel vrij?" "Nee. Gaat Uw gang." "Oh, hij is niet vrij?" "Ja wel." "Nee, ik bedoel: kan ik hem wegnemen?" "Nee, er zit niemand op. Oh ja, neemt U hem gerust weg." "Dank U beleefd."

"Hebben wij elkaar niet al eens eer ontmoet?" "Misschien in een gevangenis in Spanje?" "Nee, ik was bij de legatie."

"Nou, tot morgen dan maar weer." "Sorry, morgen lunch ik met den minister." "Ik met de mijne."

IK EN DE INVASIE door F. KLIKJES Jr.

"ALS DE INVASIE eenmaal begonnen is," aldus de heer of wat hij ook is, F. Klikjes Jr., en ik, in mijn nieuwe uniform van Chartered Atlantic Planner, veilig achter de strijdende legers aan kom, "dan ga ik een nieuwen maatschappijvorm oprichten, waarin ik meer te zeggen heb."

Als ik niet in de Tweede Kamer kan komen, richt ik een Derde op. Als ik geen Minister kan worden, ga ik in het grootkapitaal, als ik geen vrienden heb, dan sticht ik een vereeniging, waarvan ik voorzitter word, dan moeten ze toch naar mij luisteren. Hoe de maatschappij ook zal worden, ik zal wel zorgen, dat er voor mij een goed plaatsje is. Een handige vent dringt zich overal in, dat zie je hier vaak genoeg."

Uit de

van 6 mei 1944 een "navrant" verhaal.

De uitstekende pianist van de Exhibition-club in South Kensington is voor geen kleintje vervaard. Ieder verzoek om jazz, boogie-woogie, de klassieken of den "klassieken" tussen-vorm: Warsaw Concerto, wordt prompt ingewilligd, op voorwaarde dat een en ander bespoeid wordt met 'n drink. Maar toen verleden week op een laten avond een Nederlandsch koopvaardijkapitein-op-uitbundig-verlof plotseling door een paar harde accoorden uit zijn dommel opschrok en vol vuur vroeg: "can you now play please op den hoek van de straat" was de deuntjes-automaat voor het eerst gestrikt. Na gemeenschappelijk overleg met verschillende Polen, die dit mooie lied ook niet kenden werd besloten dat onze landgenoot het maar voor zou zingen, waarop de begeleider dan zou volgen. Ondanks het feit dat iedere "hik" trouw werd meegespeeld omdat de pianist meende, dat dit er bij hoorde, maakten ze er samen toch wel iets van—al had 't dan het karakter van wat wij wel eens "een mooie vertoning" noemen.....

ALS STRAKS DE OORLOG GEWONNEN ZAL ZIJN

Als straks de oorlog gewonnen zal zijn
Dan zullen de Amerikanen zeggen, dat zij het gedaan hebben.
De Engelschen zullen zeggen, dat de Russen het gedaan hebben.
Maar de Duitschers zullen zeggen, dat het weer alleen aan hen gelegen heeft.
Want niemand had hem kunnen winnen, als 'n hem niet verloren hadden.

Niet te vergeten de telkens weer verschijnende advertentie van onze multinationals.

Eerelijst

DE volgende firma's meenen, in verband met de papierrantsoeneering, het Nederlandsche nationale belang het best te dienen door de plaatsruimte, waarop zij volgens hun advertentiecontract recht hebben, ter beschikking van de redactie te stellen. Hun namen zullen hieronder worden vermeld. Zij steunen *Vrij Nederland* in het vervullen van zijn nationale taak.

BILLITON MAATSCHAPPIJ

CURACAOSCHE HANDEL MAATSCHAPPIJ N.V.

N.V. KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ TOT EXPLOITATIE VAN
PETROLEUMBRONNEN IN NEDERLANDSCH-INDIE.

LEVER BROTHERS & UNILEVER LTD. METALLO CHEMICAL REFINING CO. LTD.

WM. H. MULLER & COMPANY (LONDON) LTD.

NOVADEL LIMITED PHILIPS LAMPS LIMITED

SPANJAARD'S PROSPECT MILLS LIMITED

Wij betuigen allen terwille van de goede zaak onzen dank

Amusant nu te lezen de aankondigingen over de activiteiten in The Netherlands House.

UITNOODIGING

Hollandsche Kookdemonstratie

Op 25 Maart a.s. zal een Nederlandsche kookles gegeven worden in de demonstratie keuken van de

Electrical Association for Women,
20 Lower Regent St. (5da verdieping)
London, W.1
(2 minuten van Piccadilly Circus)

Van 2-4 uur.

Macaroni soep
Vleeschcroquetten (Bitterballen)
Roode Kool
Kruidkoekjes

Iedereen is welkom Vrije toegang

MAART

VOORNAAMSTE GEBEURTENISSEN

***WOENSDAG, 15 Maart, 6.30 u. n.m.**

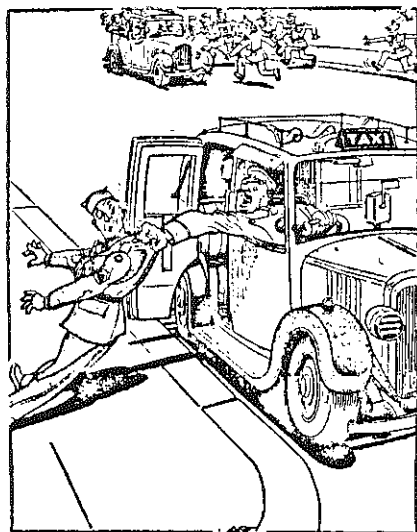
Lezing door dr. George Yeh, bijzondere Raad aan de Chinese Ambassade over: "The Tradition of Chinese Painting." Voorzitter van de bijeenkomst is Z. Exc. Jhr. mr. E. Beelaerts van Blokland.

***WOENSDAG, 22 Maart, 6.30 u. n.m.**

Filmvoorstelling: "Rembrandt."

†ZONDAG, 12 Maart, 4 u. n.m.
Thé Dansant.

VRIJDAG, 17 Maart, 7 u. n.m.
Bijeenkomst van "Neerlandia."

"Vooruit, wat is dat nou? Jij bent een Amerikaan. Je moet en taxi noodig hebben!"
(Breuing Nieuw)

VRIJDAG, 24 Maart, 12.45 u. n.m.

Vork-lunch van de Anglo-Batavian en India Society met lezing van mr. Dennis Stoll over: "The Appreciation of Eastern Music."

†ZATERDAG, 25 Maart, 3 u. n.m.
Nederlandsche Cabaret Voorstelling.

†ZONDAG, 26 Maart, 4 u. n.m.
Thé Dansant.

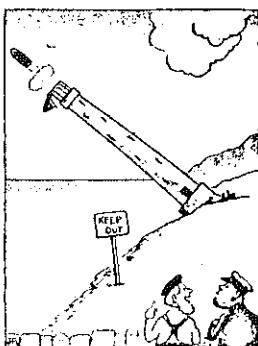
DINSDAG, 28 Maart, 6.30 u. n.m.
Bijeenkomst voor muziekliefhebbers. Piano recital van Nederlandsche en Engelsche muziek door Marjorie Hardwick.
* Leden van de strijdkrachten en opvarenden ter Kospvaardij kunnen toegangskarten krijgen bij:

Lt.-Cmdr. Bos, 4, North Row, W.I.; Lt. A. Domhof, Arlington House, S.W.I.; mr. P. van Andel, Welfare Committee for the Netherlands Fighting Forces, 55/57, Newman Street, W.I.; mr. J. Noest, Club voor Nederlandsche strijden, Imperial

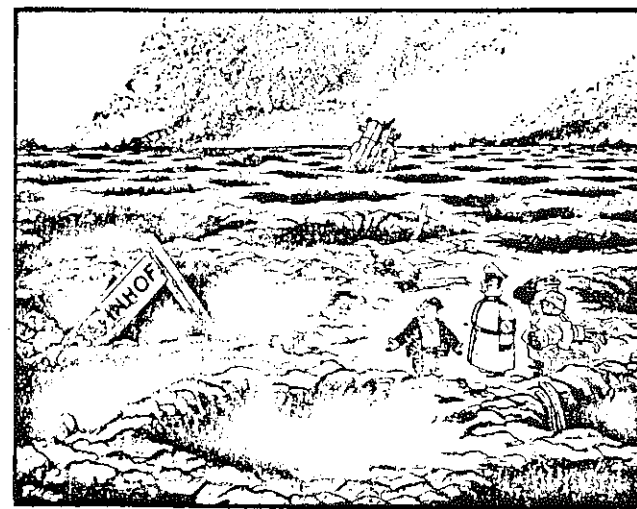
Hotel, Russell Square, W.C.I; en aan The Netherlands House.

Burgers kunnen alleen aan The Netherlands House en bij den Heer J. van Ingen, Lensbury Club, Teddington. M'sex, toegangskarten verkrijgen.

† Toegangskarten zijn alleen verkrijgbaar aan The Netherlands House. 1/- voor leden van de strijdkrachten beneden den rang van officier en 2/6 voor anderen.

"Heb ik je het niet gezegd, George. Het is toch geen vuurtoren."
(Daily Sketch)

"Het station, Heer Major? Hier is het station."
(Sunday Express)

ADRESSENBESTAND Stichting Genootschap Engelandvaarders.
Aanvulling no. 7 per 1 oktober 1984 toe te voegen aan de adressenlijst van de "Schakel" no. 16 van december 1982.

OVERLEDEN

Lieneman, H.J.

Eindhoven

NIEUW TOEGETREDEN

Kellerman, A.

p/a Parkhotel de Zalm
Molenstraat 53

2513 BJ

Den Haag
Hawkhurst (Kent)

Trip, F.

East Heath Barn Streamlane

Verenigd Koninkrijk

AANVULLINGEN EN WIJZIGINGEN

Fennema, J.	POB 82		Mobjack (Virginia) 23118, USA
Fuchter, J.H.G.	POB 458		Willeton, WA 6155, Australië
Gutteling, C.	35 Edward Drive "Chelmsford Park"		3610 Gillits Zuid Afrika
Hartog, R.	Stoeplaan 9, Flat 17	2243 CV	Wassenaar
Jansen, J.J.	Ter Apelerstraat 23	9951 XJ	Sellingen
Janssen, J.	Aak 13 - Meerwijck	9606 PX	Kropswolde
Konigsberger, W.	c/o Kingshill Aviation Route neuve		1261 Genolier, Zwitserland
Michiels van Kessenich, Jhr. A.M.W.P.	25 Rue Saint Maurice		69008 Lyon, Frankrijk
Niet, J.M.D. de	19 Melbourne Drive		Mildenhall IP28 7BG Verenigd Koninkrijk
Schiff, E.	3930 Admirable Drive		Rancho Palos Verdes Cal.90274, USA
Timmers Verhoeven, S.G.	Kenau Hasselaarstraat 81	4382 AH	Vlissingen
Vanguard, J.A.	15400-6 Winchester Blvd.		Los Gatos, Cal.95030, USA
Veen, L.J. van der	15 Wimbledon Close the Downs		Wimbledon SW20, Verenigd Koninkrijk
Veugelers, P.H.	Horscamp ii	8861 TR	Harlingen
Willemsen, A.D.J.	't Biezenweitje 3	6932 HH	Westervoort
Wins, H.L.	Groene Wegje 15	2515 LP	Den Haag

Wie kan ons helpen aan de huidige adressen van ondergenoemde Engelandvaarders?

Adres (met laatste ons bekende woonplaats) thans onbekend:

Kiezenbrink, C.	Zutphen?
Lemmens, V.C.	Noordwijkerhout?
Nauta, F.R.	Madrid?
Oosterzee, D.V.G. van	Villeneuve Loubet, Frankrijk?
Ramakers, W.	Maastricht?
Vollaerts, M.A.J.	Braunton (Devon) UK?

ADRESWIJZIGINGEN OF CORRECTIES GAARNE AAN:

E.H. Doerrleben	Floris Grijpstraat 5 2596 XD Den Haag Tel. 070 - 24 79 61